

Henk Drost.

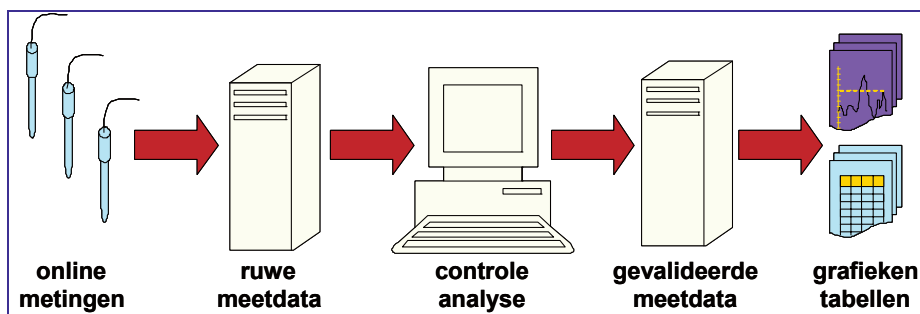
Samen meten – van riolering naar afvalwaterketen

Waterschap Groot Salland is al vanaf 2000 actief met het meten in de riolering. Veelal samen met de gemeenten. In eerste instantie waren de metingen vooral gericht op het werkelijke functioneren van de gemeentelijke riooloverstorten (hoe vaak, wanneer). Later werden door het waterschap ook waterkwaliteitsmetingen verricht in het oppervlaktewater om de invloed van het overstortwater op de waterkwaliteit te kunnen inschatten.

De resultaten werden vooral gebruikt om goede keuzes te maken bij het invullen van de basisinspanning. Daarbij werd bepaald welke overstorten een knelpunt vormden voor de waterkwaliteit. Samen met de gemeenten werden de maatregelen van de basinspanning zoveel mogelijk bij deze knelpunten gepland en uitgevoerd. Terugkijkend kan met tevredenheid geconstateerd worden dat het meten heeft bijgedragen aan het gemeentelijke draagvlak voor het uitvoeren van de basisinspanning.

Vanaf het begin werd al snel duidelijk dat meten in de riolering niet eenvoudig was. Allerlei problemen moesten worden overwonnen. Storingen in de standalone loggers kwamen regelmatig voor en door de uitleesfrequentie van 1 x per 2 maanden werden deze storingen vaak laat opgemerkt. Er werd gestreefd naar het verkrijgen van zoveel mogelijk betrouwbare en actuele metingen maar in de praktijk viel dat niet mee.

De laatste jaren gaan we bewust voor een verdere professionalisering van het meten, onder andere door het inzetten van meer menskracht bij het waterschap. Samen met de gemeenten wordt gewerkt aan een planmatige aanpak: het opstellen van een meetplan waarin alle meetvragen worden geformuleerd. Er wordt zoveel mogelijk gemeten op afstand waarbij direct gereageerd wordt op storin-

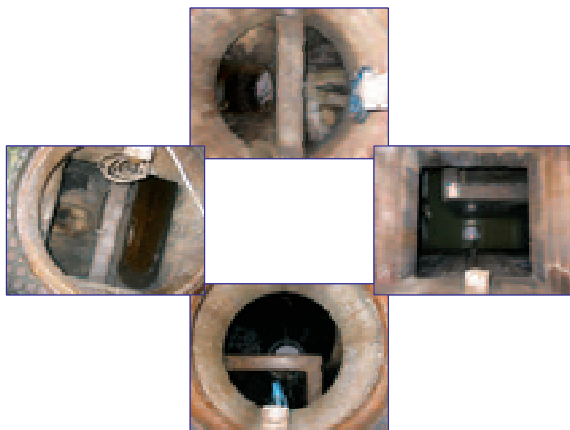

gen en onvolkomenheden. De gegevens komen binnen op de hoofdpst van het waterschap waarna ze (in de nabije toekomst) worden gekalibreerd en vervolgens richting gemeenten worden gerapporteerd. Het is de bedoeling dat de gemeenten op ieder moment inzage hebben in de (hun!) meetgegevens. Een en ander staat nog in de kinderschoenen maar heeft wel de volle aandacht.

Want..... meten levert veel informatie op over het functioneren van de gehele afvalwaterketen. In de meetplannen gaat het dan ook niet alleen maar over de riolering maar ook de hoofdrioolgemalen en zuiveringen worden in het meten betrokken. Er komt steeds meer aandacht voor de invloed van de aanvoer vanuit de riolering op de werking van de zuivering. En die informatie is nodig om de goede dingen te doen (effectiviteit) en de dingen op een goede manier te doen (efficiency). Zeker wanneer we als gemeenten en waterschappen gezamenlijk op zoek zijn naar besparingen van de kosten van de afvalwaterketen is het van groot belang dat we begrijpen hoe en waarom de afvalwaterketen op een bepaalde manier functioneert.

Het droomplaatje is om samen met de gemeenten het functioneren van de gehele afvalwaterketen goed in de vingers te krijgen. De actuele gegevens zou-

den dan op één centrale hoofdpst moeten binnenkomen waar direct sturing kan worden gegeven aan de waterketen om deze optimaler te laten functioneren. Gegevens van de buienradar zouden daarin een rol kunnen spelen. Wie dat gaat doen en hoe dat gaat gebeuren wordt gezamenlijk met de gemeenten uitgewerkt.

SAMEN METEN = SAMEN CONCLUSIES DURVEN TREKKEN

Met de gemeente Kampen heeft vanaf juni 2007 een specifiek meetproject plaatsgevonden naar de situatie op het bedrijventerrein Haatland/Greenthe.

Het probleem was dat er op het bedrijventerrein Haatland/Greenthe regelmatig wateroverlast plaatsvond. Tenminste... dat gaf de rioleringsberekening aan. In de rioleringsplannen van 2005 en 2008 werd geconstateerd dat de theoretische 'water op straat' situatie niet acceptabel was. Geadviseerd werd om te onderzoeken of in de praktijk ook daadwerkelijk wateroverlast plaatsvond. Vooruitlopend daarop werd in het GRP van 2005 – 2010 een maatregelenpakket van € 1,5 miljoen opgenomen om de hydraulische afvoer te verbeteren en de 'water op straat' situatie te verminderen. Gelukkig werd er ook een bedrag voor onderzoek opgenomen.

Bij de gemeente leefden twijfels over de werkelijke situatie. Er waren geen concrete klachten bekend over water op straat. Besloten werd daarom om op een aantal plaatsen in het rioolstelsel de waterstanden te gaan monitoren. Het meetproject is gestart in juni 2007 en is tot stand gekomen vanuit de samenwerking tussen de gemeente Kampen en het waterschap. Besloten is om het volgende te gaan meten:

- De waterstanden bij de 2 riooloverstorten: geven inzicht in de werking van de riooloverstorten;
- De waterstanden in 2 rioolputten op flinke afstand van de overstorten, waar water op straat wordt verwacht;
- De regenval op de rwzi Kampen.

Op 1 december 2009 is een eindrapportage gemaakt. De hoogste waterstanden op de vier locaties zijn met elkaar vergeleken. Tevens is een relatie gelegd met de gevallen neerslag. Gemeente en waterschap hebben samen de conclusie getrokken dat er voor het beperken van water op straat geen verdere rioleringsmaatregelen nodig zijn. Van de drie opgetreden situaties met water op straat zijn er twee te verklaren m.b.v. regencijfers. De buien waren zwaarder dan 1 x per 2 jaar. In de praktijk is geen wateroverlast geconstateerd.

Wel wordt er een groot riool aangelegd tussen de twee riooloverstorten waarna de ene overstort kan worden dichtgezet en al het water gaat overstorten via het bergbezinkbassin bij de andere overstort. De overige in het GRP opgenomen maatregelen worden niet uitgevoerd. Van belang daarbij is ook de ontstane mogelijkheid voor het afkoppelen van verharde oppervlakken in het kader van de revitalisering van het bedrijventerrein in de komende jaren. Het verder afkoppelen zal positief bijdragen aan het hydraulisch functioneren. Om ook de nieuwe situatie te blijven volgen is ervoor gekozen om zeker nog 1 jaar te blijven meten.

Er zijn nog geen laarzen nodig op bedrijventerrein Haatland/Greenthe

Hoewel het meten niet altijd vlekkeloos is verlopen en niet 100% betrouwbare gegevens heeft opgeleverd hebben de gemeente Kampen en het waterschap toch een goed gevoel overgehouden van dit meetproject. Samen meten is een belangrijk onderdeel van de samenwerking en levert concreet inzicht op in het functioneren van de afvalwaterketen. Bovendien hebben de gemeente Kampen en het waterschap het aangedurfd om op basis van de metingen de conclusie te trekken om de geplande maatregelen niet uit te voeren. Een flinke besparing op de kosten. Er is dan ook de intentie om in de komende jaren het meten verder te gaan professionaliseren. Inmiddels is gezamenlijk begonnen met het opstellen van een meetplan Kampen waarbij zowel in de riolering als aan de aanvoer op de zuivering wordt gemeten. Het plan is bijna gereed.

En in de toekomst gloort het droomplaatje: de gehele afvalwaterketen van Kampen vanaf een centrale locatie aansturen.

Henk Drost, waterschap Groot Salland